

פרק משנה 3

ה ו ר י ד ת י

34.0301 בתי-כנסת ותפילות בצה"ל

תוקף סעיף 1 מה- 8 בדצמבר 2004

כללי

1. בית הכנסת הוא מקום קדוש ויש לשמור על קדושתו, ועל קדושת תכולתו. יש להתנהג בו בהתאם לדיני ישראל ולמסורת ישראל.

תוקף סעיף 2 מה- 29 בדצמבר 2005

2. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך יתאפשר להתפלל בהתאם לנהוג על-פי דתו ולאמור בפקודה זו.

תוקף סעיף 2א רבתי מה- 12 במארס 2007

א. הוראות בדבר זכויותיהם של חיילים בני העדות הלא-יהודיות מפורטות בפ"מ [34.0310](#).

ב. פעילות הדת בצה"ל (לרבות התפילות) תשא אופי תורני-ממלכתי-ציוני.

בתי כנסת

תוקף סעיפים 3 עד 11 מה- 8 בדצמבר 2004

3. מתקן שבו משרתים באופן קבוע לפחות מניין חיילים המעוניינים בתפילה, וכן בכל יחידה, במתקני הדרכה, רפואה, כליאה ומעצר, אף אם אין בהם מניין חיילים המעוניינים בתפילה, ייקבע בית כנסת במבנה מיוחד למטרה זו.

4. בנוסף על האמור בפ"מ [59.0101](#), אין לקבוע או לבנות בית כנסת או לשנות את מבנהו או את מיקומו ללא אישור מוקדם של הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי ואין להורידו מקדושתו על-ידי השימוש בו לצרכים אחרים.

5. על אף האמור בסעיף 3 לעיל, במחנות רבי-יחידות, במחנות בסיסיים ובמתקנים רב-חייליים, כמשמעותם בפ"מ 9.0103, רשאי הרב הצבאי האחראי למחנה או למתקן האמור לקבוע בית כנסת מרכזי, הכל בתנאי שלכל חיילי היחידות השוכנות במחנה או במתקן תהיה אפשרות להגיע לתפילות במועדים שנקבעו, כאמור בסעיף 12 להלן. במחנה הרב-יחידתי או הבסיסי או במתקן הרב-חיילי שבו יש יחידה המרוחקת מבית הכנסת המרכזי, יש להקים בית כנסת גם ביחידה זו, לפי קביעתו של הרב הצבאי האחראי ליחידה זו או לפי קביעת הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי, בהתאם לתנאים המופיעים בסעיף 3 לעיל.

6. בית הכנסת והציוד שבו, ינוהלו ויתוחזקו בהתאם לאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-01.

7. בית הכנסת ישמש באופן בלעדי לעריכת תפילות, ללימודי קודש ולמסיבות לפי למסורת ישראל הקשורות לדת ולימודי קודש אשר יישאו צביון תורני-ממלכתי-ציוני. אסור להתנהג בבית הכנסת בקלות ראש, בזלזול או לעסוק בעיסוק שאינו הולם את קדושתו. נוסף על כך, הרב הצבאי היחידתי וכן הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי וסגניהם מוסמכים לאסור פעילות בבית הכנסת אשר עלולה להביא, לפי שיקול דעתם האישי של כל אחד מהם, לידי קלות ראש או זלזול בבית הכנסת או אשר אינה הולמת את קדושת המקום. כמו כן כל אחד מהם מוסמך להורות על הפסקת פעילות, כאמור.

8. הכניסה לבית הכנסת והשהייה בו יהיו בלבוש צנוע אשר הולם את המקום. הגברים יחבשו כיסוי ראש בעת שהייתם בבית הכנסת.

9. בכל בית כנסת יוקצו מקומות ישיבה נפרדים לגברים ולנשים, ובין מקומות ישיבה אלו תוקם מחיצה, כאמור בהוראת רבצ"ר 02-01-01. בעת התפילה, אסורה כניסת גברים למקום התפילה של הנשים, וכן כניסת נשים למקום התפילה של הגברים.

נוסח התפילות ומועדן

10. נוסח התפילות היהודיות יהיה על פי מסורת ישראל, יישאו צביון תורני-ממלכתי-ציוני, ורוב ציבור המתפללים יבחר מהו הנוסח הראוי להתפלל: אשכנז, ספרד, עדות המזרח או תימן, אלא אם הרב הצבאי היחידתי קבע אחרת.

11. מבלי לגרוע מהוראות סעיפים 14 ו-14א להלן, לחייל תינתן אפשרות להתפלל במניין, ככל שמתקיים מניין במקום שירותו.

תוקף סעיף 12 מה- 29 בדצמבר 2005

12. כל מפקד אחראי לכך, שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך, יתאפשר להתפלל בתפילות המפורטות להלן, ואם הוקם בית כנסת במקום שירותו של החייל - בבית הכנסת:

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
תוקף סעיף משנה א מה- 29 במאי 2006 א. שחרית	בין שעות זריחת השמש עד לשעה 09:00, אך בכל מקרה לפני כל פעילות, מלבד פעילות מבצעית (כהגדרתו בסעיף רבתי 15א להלן). אם התפילה נדחתה בשל פעילות מבצעית, ראשי החייל להחליט לקיימה לפני שהשלים את מכסות שעות השינה הקבועה בפ"מ 33.0213 "שעות שינה ומנוחה של חיילים", או לאחר שהשלימו.	<ul style="list-style-type: none"> יום חול - 40 דקות. ימי שני וחמישי - 50 דקות. ראשי חודשים - שעה (כולל את מוסף). שבתות, חגים ומועדים (לרבות חול המועד) - שעתיים (כולל את מוסף). ט' באב - שעתיים (כולל קריאת מגילה וקינוח). חנוכה, יום העצמאות ויום ירושלים: שעה. פורים - שעה וחצי (כולל קריאת מגילה). ראש השנה ויום הכיפורים - ארבע שעות (כולל את מוסף). חודש לפני הימים הנוראים ועד לערב יום הכיפורים, למעט ראש השנה ויום הכיפורים - 30 דקות נוספות על הזמן האמור לעיל (כולל את סליחות).
תוקף סעיף משנה ב עד ג מה- 12 במאדס 2006 ב. מנחה	בשעון חורף - בין השעה 12:30 לשקיעת החמה. בשעון קיץ בין השעה 13:30 לשקיעת החמה.	<ul style="list-style-type: none"> יום חול (לרבות חול המועד) - 15 דקות. שבתות, חגים ומועדים (למעט חול המועד שחל ביום חול) - 30 דקות. ימי צום, בהתאם לאמור בפ"מ 34.0201: 30 דקות. ראש השנה - 30 דקות. יום הכיפורים - שעתיים (כולל נעילה).

התפילה	זמני התפילה	משך התפילה
ג. ערבית	מחצי שעה אחרי שקיעת החמה עד 23:30.	<ul style="list-style-type: none"> יום חול - 15 דקות. שבתות, חגים, מועדים (לרבות חול המועד), יום העצמאות ויום ירושלים - 30 דקות. ט' באב - 45 דקות (כולל קריאת מגילה וקינוח). פורים: שעה (כולל קריאת מגילה). ראש השנה - שעה ו-15 דקות. יום הכיפורים - שעתיים.
ד. ברכת המזון	מיד עם סיום הארוחות	5 דקות.

ה. הרב הצבאי היחידתי, בתיאום עם מפקד היחידה, רשאי להאריך את משך הזמן שיינתן לתפילה למסגרות דתיות מיוחדות ולשנות את זמני התפילה.

תוקף טעיפים 13 עד 113 מה- 29 בדצמבר 2005

13. באחריות הרב הצבאי היחידתי, ובהיעדרו - סגל הדת, לפרסם את זמני התפילות ואת משכיהן (כמפורט בפקודה זו) בפקודות השגרה של היחידה, ואלה יובאו לידיעת חיילי היחידה באחריות מפקדיהם.

א13. באחריות קצין הלוגיסטיקה היחידתי לדאוג לכך שלכל חייל אשר משתתף בתפילות, כאמור בפקודה זו, יוגשו הארוחות לאחר גמר התפילות. כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו, אשר משתתף בתפילות כאמור, יתאפשר לסעוד ארוחות אלה.

ב13. חייל המחויב לשבת "שבעה" על פי מסורת ישראל על קרוב משפחתו, ישוחרר מכל פעילות מיום הפטירה עד ליום הקבורה וכן לשבעה ימים נוספים מיום הקבורה. חייל המחויב לשבת "שבעה" על פי מסורת ישראל על קרוב משפחתו שמקום קבורתו לא נודע, ישוחרר מכל פעילות מיום ההכרזה על המוות האמור, וכן לשבעה ימים נוספים מיום ההכרזה. על אף האמור לעיל, אם קרוב משפחתו של חייל, עליו הוא מחויב לשבת "שבעה" על פי מסורת ישראל, נקבר במהלך חול המועד - ישוחרר החייל מכל פעילות מיום הפטירה עד ליום הקבורה, וכן לשבעה ימים נוספים מצאת החג. אם נודע לחייל דבר פטירתו של קרוב משפחתו, עליו הוא מחויב לשבת "שבעה" לפי מסורת ישראל, לאחר תחילת ימי ה"שבעה" וטרם חלפו שלושים ימים מיום הפטירה - ישוחרר החייל מכל פעילות לשבעה ימים, שתחילתם ביום שנודע לו דבר הפטירה. אם מקום קבורתו של קרוב משפחתו של חייל, שעליו הוא מחויב לשבת "שבעה" לפי מסורת ישראל, שונה - ישוחרר החייל מכל פעילות ביום הקבורה בלבד.

תוקף טעיף 14 מה- 8 בדצמבר 2004

14. לחייל האבל על מות אחד מהוריו, ואשר משרת ביחידה שתפילות בציבור אינן נערכות בה, יתאפשר להתפלל במניין, לרבות במניין אזרחי מחוץ ליחידה, בכל אחת מתפילות היום בשנה הראשונה לאבלו וביום הזיכרון (יום השנה) כדי שיוכל לומר קדיש.

א14. לחייל האבל על מות אשתו או ילדיו או אחיו, אשר מחויב לומר 'קדיש' על פי מסורת ישראל עליו, ואשר משרת ביחידה שתפילות בציבור אינן נערכות בה, יתאפשר לו להתפלל במניין, לרבות במניין אזרחי מחוץ ליחידה, בכל אחת מתפילות היום בשלושים הימים הראשונים לאבלו וביום הזיכרון (יום השנה) כדי שיוכל לומר 'קדיש'.

בתוקף טעיף 15 מה- 29 בדצמבר 2005

15. באחריות סגל הדת של היחידה לדאוג לקיים קריאת מגילת אסתר בערב ובבוקר בחג הפורים. במחנות רבי יחידות, במחנות בסיסיים ובמתקנים רב-חיליים, כמשמעם בפ"מ 9.0103, ניתן, באישור הרב הצבאי האחראי למחנה או למתקן האמור, לקיים קריאת מגילת אסתר אחת בערב ואחת בבוקר לכל היחידות השוכנות במחנה ובמתקן האמור – הכל בתנאי שלכל חיילי היחידות השוכנות במחנה או במתקן האמור יתאפשר להגיע לשמיעת הקריאה באופן סביר ובמועדים שנקבעו לקיומה. במחנה הרב-יחידתי או הבסיסי או במתקן רב-חילי שבו יש יחידה המרוחקת ממקום הקריאה המרכזית, לפי קביעת הרב הצבאי האחראי ליחידה זו – יש לקיים קריאת מגילת אסתר גם ביחידה זו, כאמור בסעיף זה. אם אין אפשרות לקיים קריאת מגילת אסתר כאמור, בהתאם לקביעת הרב הצבאי היחידתי, כל מפקד אחראי לכך שלכל חייל הכפוף אליו והחפץ בכך, יתאפשר להשתתף בקריאת מגילת אסתר, לרבות קריאה אזרחית מחוץ ליחידה, בערב ובבוקר של חג הפורים.

חריגים

תוקף סעיף 15 ארבעה עד סעיף 16 מה- 29 במאי 2006

15א. בהוראה זו: "פעילות מבצעית" – פעילות לחימה, מארבים ופשיטות, לרבות סיוע ליחידות המבצעות פעילות זו.

15ב. חייל שהוא "כהן", לא יחויב להיכנס לבית קברות או למקום שספק אם נמצאים בו חלקי גופה (בין גלויים ובין קבורים), או להתקרב למקומות אלו במרחק של 5 מטרים, אלא אם הדבר נדרש עקב או לשם פעילות מבצעית.

15ג. מפקד לא יחייב חייל לעלות להר הבית או להיכנס לכנסייה, אלא אם כן הדבר נדרש עקב או לשם פעילות מבצעית.

16. קצין בדרגת אל"ם ומעלה רשאי לאשר חריגה מהאמור בסעיפים 2, 3, 11, 12, 14, 14א ו-15, ביחידות הכפופות לו לפרק זמן שלא יעלה על שבוע, רק במקרים שהדבר נדרש בשל פעילות מבצעית. הקצין האמור לא יפעיל את סמכות זו אלא לאחר התייעצות עם הרב הצבאי הפיקודי, הזרועי או האגפי הרלוונטי.

תוקף סעיף 17 מה- 8 בדצמבר 2004

17. קצין בדרגת אלוף ומעלה רשאי לאשר חריגה מהאמור בסעיפים 2, 3, 11, 12, 14, 14א ו-15, ביחידות הכפופות לו לפרק זמן שלא יעלה על חודש רק במקרים שהדבר נדרש בשל פעילות מבצעית. הקצין האמור לא יפעיל סמכות זו אלא לאחר התייעצות עם הרב הצבאי הראשי.

18. הרבצ"ר מוסמך לאשר חריגה מהוראות פקודה זו.

הוראות משלימות

19. הרבצ"ר יפרסם הוראות משלימות לפקודה זו.